

Heydər Əliyev ili 2023

Azərbaycanın müasir tarixinin təyüklü hadisələrlə dolu olan uzun bir dövrü Heydər Əliyevin adı və fəaliyyəti ilə bağlıdır. Ulu Öndərin Azərbaycanı rəhbərlik etdiyi 1969-1982-ci, istərse də 1993-2003-cü illər respublikamızın sözdün həqiqi mənasında çiçəkləndiyi, hərtərəfli inkişaf dövrü olmuşdur.

Siyasi və iqtisadi müstəqilliyimizin təməli Heydər Əliyevin hələ Azərbaycana birinci rəhbərliyi dövründə qoyulmuşdur. Müstəqillik illərində isə məhz Ulu Öndərin gərgin səyləri, düşünülmüş müdrik siyasi kursu sayəsində Azərbaycan nəinki öz suverenliyini qoruyub saxlamış, onu əbədi prosesə çevirmişdir.

Hələ ötən əsrin 60-cı illərinin sonunda Heydər Əliyevin Azərbaycanda siyasi rəhbərliyə irəliləməsi ilə xalqımız tarixən formalaşmış zəngin dövlətçilik ənənələrini özündə bərkəltməyə, gələcək müstəqilliyinə etibarlı zəmin yaratmağa, müstəqillik duyğularını gücləndirməyə çalışmışdır. Ulu Öndərin vətənpərvər fəaliyyətinin nəticəsi olaraq həmin dövrdə ictimai şüurdakı istiqal duyğuları aşkara çıxaraq yeni siyasi məzmun kəsb etməyə başlamış, respublikada milli ruhlu ziyalı təbəqəsi formalaşmışdır. Azərbaycan xalqı özünün müstəqil inkişaf yolunda məhz Heydər Əliyevin respublikaya birinci rəhbərliyi dövründə əsas qoyulmuş zəngin iqtisadi-siyasi, mədəni və intellektual potensiala istinad etmişdir.

Böyük strateq olan Ulu Öndər bu reallığı da yaxşı bilirdi ki, xalqın siyasi müstəqilliyinin təməlini məhz onun iqtisadi azadlığı şərtləndirir. Təsəvvüf deyil ki, 1969-1982-ci illərdə iqtisadi həyatın bütün sahələrində baş verməyə başlayan dəyişikliklər miqyasına görə Azərbaycanın quruculuq salnaməsinin ən dolğun, şəxsiyyət vəsiqələri təşkil edir. Müstəqil Azərbaycanın keçid dövrünü başa vuraraq dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyasının təməli də məhz Heydər Əliyevin respublikaya birinci rəhbərliyi dövründə qoyulmuşdur. Ulu Öndər Azərbaycanın gələcəyini, müstəqilliyini düşünürək keçmiş SSRİ rəhbərliyi qarşısında təkidli tələblər irəli sürmüş, strateji əhəmiyyətli bir sıra sənəyə və qıraq-sənəyə, istehsal müəssisələrinin respublikada inşasına nail olmuşdur.

Həmin dövrləri yaşayan və canlı şahidi olan şəxslər bilir ki, həyatımızın elə bir sahəsi yox idi ki, Heydər Əliyev onunla maraqlanılmaz problemlərinə yoluna qoyulmasın. Elə götürək, meliorasiya və irriqasiya sahəsini. Azərbaycanda bu sahədə işlərə XIX əsrin əvvəllərində başlanılmasına baxmayaraq, onun geniş miqyasda intensiv inkişafı 1969-1982-ci illərdə təsəvvüf edir. Kənd təsəvvüfə məhsullarının istehsalının artırılmasına meliorasiya və su təsəvvüfə sahəsinin inkişaf etdirməkdən məvəffəq olmağın mümkümlülüyünü bilən Heydər Əliyev daim bu sahəyə diqqət yetirmişdir. Şəxsin onun diqqəti sayəsində 1971-1975-ci illərdə meliorasiya işlərinə 580 milyon manatdan artıq vəsait xərclənmişdir ki, bu da 1966-1970-ci illərdəki nisbətən iki dəfə çox idi. Bu müddətdə 23,5 min hektar yeni suvarılan torpaqlar istifadəyə verilmiş, 156,8 min hektar suvarılan torpaqların meliorativ vəziyyəti yaxşılaşdırılmış, 88 min hektar sahədə torpaqların yuyulması, 110,3 min hektar sahədə suvarma şəbəkələrinin yenidən qurulması və su təchizatının yaxşılaşdırılması, 133,2 min hektar sahədə hamarlaşdırma işlərinin aparılması təmin olunmuş, 248,6 min hektar qış otluq sahələrində su təminatı sistemləri inşa edilmişdir.

Eyni zamanda bu illər ərzində bir sıra iri irriqasiya və meliorasiya obyektləri, o cümlədən Araz çayı üzərində həcmi 1 milyard 350 milyon kubmetr olan Araz su anbarı elektrik stansiyası ilə birlikdə, İran və Azərbaycan ərazilərində 400 min hektar sahəni suvaran Mil-Muğan hidroqovşağı, Baş Mil kanalı, Yuxarı Mil və Yeni Xan qızı kanalları, Naxçıvan MR-də 6 min hektar sahəni suvaran üçpilləli Qaracığ və ikipilləli Arpaçay nasos stansiyaları, Naxçıvan suvarma sistemi, Abşeron

suvarma sistemi, Qusar rayonunda Caqar-Cibir magistral kanalı, Şamaxı rayonunda həcmi 3,5 milyon kubmetr olan Zaqolovoçay su anbarı, Lənkərançay su qovşağı, Mərkəzi Muğan və Cənubi-Şərqi Şirvan qış otluqlarının su təminatı sistemləri və s. obyektlər tikilib istismara verilmişdir.

Ötən əsrin 70-ci illərində Bakı şəhərində və bütövlükdə Azərbaycanda genişmiqyaslı quruculuq işləri həyata keçirilmişdir. Bakı və Sumqayıt şəhərlərində ititfaq əhəmiyyətli bir sıra sənaye obyektlərinin istifadəyə verilməsi və yeni yaşayış mənzillərinin salınması Abşeron yarımadasında işləməyə və texniki sularla təminatı təmin etməyə kömək etmişdir. Kür su kəmərlərinin birinci növbəsi artan tələbatı ödəməkdən yəndə də su çatışmazlığı müşahidə olunurdu. Heydər Əliyev nüfuzundan istifadə edərək Kür su təchizatı sistemlərinin tikintisinin davam etdirilməsinə razılıq aldı. 1978-1987-ci illərdə Kür su kəmərlərinin 2-ci və 3-ü növbələrinin inşası nəticəsində təmizləyici qurğuların əməliyyatı, magistral kəmərlərin nəqli gücü artıraraq saniyədə 9,5

dəyərli təvəqqülə kimi mahir irdəli idarəçisi, islahatçı təfəkkürə malik böyük şəxsiyyət idi. Bütün bu yüksək şəxsi keyfiyyətlər ona Azərbaycanın keçmiş Sovet İttifaqında müttəfiq respublikalar arasında ön yerlərdən birinə çıxarmağa imkan vermişdir. Qısa zaman kəsinin də görülmüş nəhəng işlər, xarakterindəki bütövlük, qətiyyət, mətin iradə, qeyri-adi zəka, tükənməz enerji, vətənpərvərlik, millət sevgisi xalqın gözündə Heydər Əliyevin

yoluna çıxarmışdı. Heydər Əliyevin irdəli sürdüyü dövlətçilik konsepsiyası mahiyyət etibarilə Azərbaycanın tarixi ənənələrini və müasir Avropa döyərli birləşdirən yeni inkişaf modeli kimi özünü doğrultmuşdur.

Ümummilli Lider özünün zəngin iqtisadi bilik və təcrübəsi əsasında Azərbaycanın yeni dövr üçün iqtisadi inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirmiş, bu sahədə mövcud problemlərin həlli yollarını elmi-nəzəri və əməli əsasda göstərmiş, azad ba-

artıq məhəllədəxili nasos stansiyasında əsaslı yenidənqurma işləri aparıldı, su təsəvvüfatının maddi-texniki bazası gücləndirildi. Həyata keçirilmiş tədbirlər notisiində suyun keyfiyyət göstəricilərinin standartlara uyğunlaşdırılması paytaxt sakinlərinin təmiz içməli su ilə təminatına imkan yaradı.

Bundan əlavə, Heydər Əliyevə islam dünyasının böyük hörmətini və ehtiramının rəmzi olaraq İslam İnkişaf Bankının rəhbərliyi Baş Mil-

Ulu Öndərin irəli sürdüyü bu layihə Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirildi. 2007-ci ilin mart ayında dövlət başçısının iştirakı ilə təməli qoyulmuş Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəməri 28 dekabr 2010-cu ildə istismara verildi. Dövlət Neft Fondunun vəsaiti hesabına maliyyənləşdirilən Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin istifadəyə verilməsi ilə Bakı şəhərinin içməli su təchizatında sabitlik təmin olundu.

Ulu Öndərin "Bakıya bol-bol su götərəcəyik" ideyasına sadiq qalan Prezident İlham Əliyev paytaxtın dayanıqlı içməli su təminatı üçün yeni təşəvvüflərə çıxış etdi. 2011-ci ilin sentyabrında Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Ceyranbatan gölünün yaxınlığında ultrasüzgəc texnologiyasına əsaslanan yeni kompleksin təməli qoyuldu. Ən son texnologiya əsasında tikilən kompleks 2015-ci ilin oktyabrında istifadəyə verildi. Məhsuldarlığı saniyədə 6 kubmetr olan qurğu bu gün Abşeron yarımadasında yaşayan 1 milyon yaxın insanın içməli su təminatına öz töhfəsini verir.

Eyni zamanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1970-1980-ci illərdə başladığı işlərin məntəqi davamı olaraq, Prezidentin rəhbərliyi ilə Bakı şəhəri və Abşeron yarımadası ilə yanaşı, ölkənin regionlarında da mühüm su və kanalizasiya layihələri icra olunur. Regionların sosial-iqtisadi

ərazisində yerləşən Bərgüşadçay su anbarlarının texniki-iqtisadi əsaslandırılmasının və layihə sənədlərinin hazırlanması, Qubadlı və Zəngilan rayonlarının 12 min hektara yaxın əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatı üçün Zabuxçay su anbarının və magistral boru kəmərlərinin layihələndirilməsi və tikintisi işlərinin aparılmasına başlanılmışdır. Bunlardan əlavə, cari il Zəngilan, Qubadlı, Kəlbəcər və Laçın rayonları üzrə meliorasiya və su təsəvvüfatı komplekslərinin bərpası ilə əlaqədar texniki-iqtisadi əsaslandırma və layihə-smetə sənədlərinin hazırlanması işlərinə start verilecək. Amma artıq Şuşa və Laçın şəhərləri, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Ağdam, Cəbrayıl və Füzuli rayonlarında içməli su təchizatının bərpası məqsədilə təxiressalmı işlər görülmüş, bəzi ərazilərdə yeni layihələrin icrasına başlanılmışdır.

Şuşa şəhərinin içməli su təchizatı sistemlərinin yenidən qurulması layihəsində də başlanılmışdır. Artıq bu layihə üzrə Kiçik Kirs-Şuşa magistral su kəmərinin istismara yararlı 5,3 kilometrlik hissəsi polad borularla yenilənmiş, şəhərin perspektiv inkişafı nəzərə alınaraq alternativ mənbə yaradılmışdır. Layihə çərçivəsində həmçinin Zarıslı çayının məcrasında tutumu 25 min kubmetr olan sutoplayıcı bənd, nasos stansiyası, 2,6 km uzunluğunda yeni kəmərlər inşa edilmiş və 2022-ci ilin dekabrında mənbədən şəhərə suyun verilməsi təmin olunmuşdur. Hazırda şəhərin rilyef baxımından hündür nöqtələrdə mərkəzi su anbarlarının tikintisi davam edir. Növbəti mərhələdə şəhərdaxili su, kanalizasiya və yağış suları şəbəkələrinin, içməli və tullantı sızdırmazlığı qurğularının, nasos stansiyasının inşası nəzərdə tutulur.

Laçın şəhərinin içməli su və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihəsinin icrası da uğurla reallaşır. Layihə perspektiv inkişaf nəzərə alınaraq 18 min nəfərin içməli su və kanalizasiya xidmətlərində istifadəsinə hesablanmışdır. Şəhəri dayanıqlı və keyfiyyətli içməli su ilə təminat etmək məqsədilə Sus kəndi ərazisində 6 subartezian quyusu bərpə edilir, quyuy zonasında sutoplayıcı anbar və nasos stansiyası, zərərəzidən qurğu inşa olunur. Su mənbəyindən 426-114 mm diametrlil polad borularla 10 kilometr uzunluğunda yüksəkəziyyətli magistral su kəmərinin, nasos stansiyasının, ümumi tutumu 4 min kubmetr olan 9 anbarın tikintisi və bərpası işləri davam edir. İnşası planlaşdırılan 58 kilometr içməli su və 49 kilometr tullantı su şəbəkəsinin böyük hissəsi artıq inşa olunmuşdur.

Ağdam, Füzuli və Cəbrayıl şəhərlərinin də baş planlarına uyğun olaraq su mənbələri müəyyən edilərək anbarlar, magistral su kəmərlərinin şəhərdaxili içməli və tullantı su şəbəkələrinin, təmizləyici qurğuların layihələndirilməsi və inşası işləri davam edir. Şuşa zonasında 3 km uzunluğunda magistral su xətti çəkilmiş, paylayıcı şəbəkələr yenidən qurulmuşdur.

Fəxrət hissi ilə qeyd etməliyə ki, meliorasiya və su təsəvvüfatı sahəsində qazandıığımız hər bir uğurun əsasında məhz Ulu Öndərin ideyaları, vaxtilə müəyyən etdiyi strateji təməllər dayanır. Bu böyük dövlət xadiminin müəyyənləşdirdiyi strateji inkişaf kursu, Heydər Əliyev siyasəti, Heydər Əliyev fəlsəfəsi, Heydər Əliyev ideologiyası bu gün Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən böyük əzmlə və uğurla davam etdirilir. Heydər Əliyev kimi siyasət və idarəçilik korifeyindən sonra ölkənin idarə edilməsi nə qədər çətin görünse də, Prezident İlham Əliyev bu işin hədsizdən layiqincə gəlir. Dövlətimizin başçısı öz fəaliyyəti ilə artıq sübut etmişdir ki, Azərbaycan xalqını xoşbəxt gələcəyə aparan liderdir.

Zaur MİKAYILOV,
Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri

Azərbaycanda meliorasiya və su təsəvvüfatının inkişafında Heydər Əliyevin əvəzsiz xidmətləri olub

kubmetrə və ya sutkada 820 min kubmetrə çatdırıldı. Bununla da yeni salınmış 8-ci km, Günəşli və Əhmədli yaşayış massivlərində, mikro-rayonlarda, eləcə də sənaye müəssisələrində müşahidə olunan su qıtlığı aradan qaldırıldı. Eyni zamanda Bakı şəhərinin su təchizatında müstəsna əhəmiyyət daşıyan mərkəzi su anbarları tikilərək istifadəyə verildi, yeni suapayları şəbəkələr quruldu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Bakını yaşillıqlar diyarına çevirək" çağırışı

əbşeron yarımadasının içməli su təchizatında mühüm əhəmiyyəti olan Ceyranbatan sızdırmazlığı qurğular kompleksinin üçüncü mərhələsinin inşasında da Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri olmuşdur. 1978-ci ildə işə salınan üçüncü növbədə də daxil olmaqla Ceyranbatan sızdırmazlığı qurğularının məhsuldarlığı saniyədə 7,5 kubmetrə çatdırılmışdır. Respublikanın şəhər və rayon mərkəzlərində mərkəzləşdirilmiş içməli su tullantı su sistemlərinin yaradılması da 1970-80-ci illərdə Ulu Öndərin birbaşa rəhbərliyi ilə həyata keçirilmişdir.

Ümumiyyətlə, Heydər Əliyevin bilavasitə rəhbərliyi ilə köməyi ilə 1969-1982-ci illərdə respublikada iri su təsəvvüfatı obyektləri, o cümlədən Viləşçay su anbarı sağ sahil kanalı ilə birlikdə, Cənubi Muğan kanalına masın qolu, Şəmkir masın kanalı, Sərsəng su anbarı, Suqovuşan su anbarı, Arpaçay su anbarı və magistral kanalları, Sirab su anbarı, Aşağı Kəndələncay su anbarı, Yuxarı Xanbulançay su anbarı kompleksi, Şəmkir su anbarı, Öyriçay su anbarı, Coğazçay su anbarı və digər obyektlər tikilib istismara verilmişdir. 200 min hektara yaxın yeni suvarılan torpaqlar kənd təsəvvüfatı döyriyyəsinə cəlb edilmiş, 400 min hektara yaxın suvarılan torpaqların meliorativ vəziyyəti yaxşılaşdırılmışdır. 200 min hektara yaxın yeni suvarılan torpaqlar kənd təsəvvüfatı döyriyyəsinə cəlb edilmiş, 400 min hektara yaxın suvarılan torpaqların meliorativ vəziyyəti yaxşılaşdırılmışdır. 460 min hektar sahədə əsaslı hamarlaşdırma və 150 min hektara yaxın sahədə əsaslı yuma işləri aparılmış, texniki cəhətdən müəkməll irriqasiya və meliorasiya sistemləri yaradılmışdır.

Ulu Öndər yeniləyin, mütərəqqi təcrübənin, milli və ümumbəşəri

xilaskar obrazını yaratmışdır. Ulu Öndər Azərbaycanın gələcəkdə müstəqillik qazanacağını irəliyədən dərk ediyindən respublikanın iqtisadi, sosial, mədəni potensialını müdrikliklə səfərbər edir, müstəqil Azərbaycanın inkişafı üçün əlverişli zəmin hazırlayırdı. Onun milli kədr hazırlığına, gənclər siyasətinə xüsusi diqqət yetirməsi milli təəsstübkəşlik, xalq qarşısında misilsiz xidmət nümunəsi idi.

Təsəvvüf deyil ki, "olum, ya ölüm" dilemması qarşısında qalan xalq 1993-cü ilin iyununda qəti qərar verərək böyük dövlət xadimi Heydər Əliyevin Bakıya dəvət olunmasını, hakimiyyətin ona verilməsinə razılıq verdi. Xalq öz tələbini israrlı idi, çünki Heydər Əliyevi tanıyırdı, heç bir qüvvə onu bu qərarından döndərə bilməzdi. Xalq müqəddəs Qurtuluş mücahidəsinin qüdrətli sərkərdəsinin xilaskarlıq missiyasına öz varlığını qədər inanırdı.

1993-cü il iyunun 9-da təklif edilən tələblərdən sonra Heydər Əliyev Bakıya gəldi. Xalq dərdindən nəfəs aldı, rahatlıq tapdı: ağıl və zəka, Heydər Əliyev dihanlığı qarşısında ön etibarlı sipər idi. Yenidən hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyev böyük dövlətçilik təfəkkürü ilə Azərbaycanı cəmlənən və müdrikliklə prosesləri həllil edərək, məmlekətin tarixi təleynin xilası yolunda siyasi iradəni də özündə saxlayan böyük lider kimi özünü nümayiş etdirirdi, qəti addımlar atırdı.

Müstəqilliyin ilk illərində Heydər Əliyev Azərbaycanda siyasi sabitliyin bərpasına nail olmaqla yanaşı, ölkənin iqtisadi müstəqilliyinin əsaslarını yaratmaq imkanlarını nəzərdə keçirdi. Bunun üçün ilk növbədə Azərbaycanın zəngin kənd təsəvvüfatı məhsullarının ölkənin gələcək inkişafına yönəldilməsini nəzərdə tutan neft strategiyası işlənilər hazırlandı. Ümummilli Liderin müəllifi olduğu yeni neft strategiyası müstəqil Azərbaycanın dinamik inkişafı üçün möhkəm təməllər yaratdı.

Ulu Öndər dahi və nüfuzlu bir şəxsiyyət olaraq özünün parlaq zəkası ilə Azərbaycanı olduqca mürəkkəb zamanın dalgaları arasında salamat çıxarıb ona həm regionda, həm də dünyada layiqli yer qazandırmışdır. Ümummilli Lider respublikamızı üzleşdiyi bir çox faciədən qurtarmış, müdrik və uzaqgörən addımları ilə onu davamlı, sabit inkişaf

zar iqtisadiyyatına optimal keçid modelini irəli sürmüş, onun həyata keçirilməsinə çalışmışdır. Demokratik inkişaf yolu ilə irəliləyən Azərbaycanda da bazar iqtisadiyyatı prinsipləri - xüsusi mülkiyyətçilik, azad sahibkarlıq fəaliyyəti, özəlləşdirmə, qeyri-neft sektorunun, sənayenin inkişafı və sosial infrastrukturunun yeniləşdirilməsi prioritet seçilmişdir. İqtisadi sahədə həyata keçirilən islahatların əsasında bazar iqtisadiyyatının formalaşdırılması yolu ilə ümumi daxili məhsul istehsalını artırmaq, qeyri-neft sektorunun sürətlə inkişafını təmin etmək məqsədi daşanırdı.

Müstəqilliyin ilk illərində Ulu Öndərin göstərişləri əsasında tutaraq respublikaya qoyulan xarici investisiyalar ilk növbədə meliorasiya və su təsəvvüfatı sahəsinə yönəldilmişdir. Xarici investisiyaların səmərəliliyini təmin etmək məqsədilə tikintisi yarımcı qalmış 150 obyektdən ölkə üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən 11 obyekt seçilmiş və onlardan iqtisadiyyatımız üçün ən vacib olan üç obyektin - Baş Mil-Muğan kollektorunun tikintisinin, Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulmasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasında Vayxır su anbarının tikintisinin birinci növbədə maliyyənləşdirilməsi qərar alınmışdır.

Həmin illər Azərbaycanın maliyyə vəziyyəti içməli su təchizatı sektorunda da böyük layihələr həyata keçirməyə imkan vermirdi. Bunu nəzərə alıb Heydər Əliyev ölkənin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün beynəlxalq maliyyə təşkilatlarından kredit cəlb etmək təşəvvüfünü irəli sürdü. 1995-ci ildə Ceyranbatan və Kür sızdırmazlığı qurğularının yenidən qurulması üçün Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankından dövlət zəmanətli kreditlərin cəlbil üçün danışıqlara başlandı.

O zaman beynəlxalq maliyyə qurumları yenidən müstəqillik qazandıq postsovet ölkələrinə irihəcmli güzəştli kredit ayırmağa cəhətlə yanaşmışdır. Amma Heydər Əliyevin nüfuzuna sayəsində bu məsələ də müsbət həllini tapdı və "Böyük Bakının su təchizatı sistemini yenidən qurulması" layihəsində güzəştli şərtlərlə 88,7 milyon dollar kredit ayrıldı. Bu vəsait hesabına Kür və Ceyranbatan sızdırmazlığı qurğularında, 250-dən

Muğan kollektorunun tikintisinin davam etdirilməsinə güzəştli kredit və Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması sxeminin hazırlanmasına əvəzsiz olaraq vəsait ayırdı.

Əlavə olaraq xarici maliyyə qurumlarının krediti və respublika büdcəsindən ayrılan vəsait hesabına 2000-2006-cı illərdə 81,2 km uzunluğunda Baş Mil-Muğan kollektoru yüksək keyfiyyətlə tikilərək istifadəyə verildi. Baş Mil-Muğan kollektoru istismara verilməsi ilə 500 min hektar suvarılan torpaqların meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına və onun xidmət etdiyi ərazidə kənd təsəvvüfatı məhsulları istehsalının artırılmasına imkan yarandı.

Samur-Abşeron suvarma sistemi ölkəmizin şimal bölgəsinin, eləcə də Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin, bütövlükdə Abşeron yarımadasının yaşayış məntəqələrini, kənd təsəvvüfatı və sənaye müəssisələrini içməli, suvarma və texniki su ilə təminatı edən irimiqyaslı kompleks su təsəvvüfatı obyektləri olduğunu müəyyən edən Ulu Öndər Samur və Samur-Abşeron kanalları Vəlvələçay qədər olan hissəsinin yenidən qurulması, Xanarx kanalı, Vəlvələçay-Taxtakörpü, Taxtakörpü-Ceyranbatan kanalları, Vəlvələçay su anbarının tikintisinə başa çatdırılması ideyasını irəli sürdü. Hazırda bu sistemin istifadəyə verilməsi ilə respublikanın şimal bölgəsinin 150 min hektara yaxın torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təminatı yaxşılaşdırılmış və 30 min hektar yeni suvarılan torpaqlar su ilə təminat olunmuş, Bakı, Sumqayıt şəhərlərinin, habelə Abşeron yarımadasının içməli, suvarma və texniki sularla təminatının 60 faizi təmin edilmişdir.

1990-cı illərin ikinci yarısında neft gəlirlərinin artımını nəzərə alaraq, böyük uzaqgörənlik nümayiş etdirən Heydər Əliyev Bakının dayanıqlı və keyfiyyətli su təchizatı üçün Oğuz-Qəbələ zonasının yeraltı sularından istifadə ilə bağlı təşəvvüflər çıxış etdi. 2002-ci il dekabrın 19-da keçirilən müsavirədə Ulu Öndər paytaxta yüksək keyfiyyətli bulaq suyunun gətirilməsi vaxtının çatdığını bildirdi və bu məqsədlə Oğuz-Qəbələ zonasının yeraltı sularının öyrənilməsi barədə tapşırıq verdi.